

rozsudek, jednal o věci z pořadu práva vyňaté. Napadený rozsudek a předchozí řízení jsou zmatečné podle § 477 čís. 6 c. ř. s. a na zmatečnost tuto bylo podle § 42 odstavec první j. n. a § 494 c. ř. s. odvolacímu soudu hleděti. Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by bez ohledu na použitý zrušovací důvod dále jednal po zákonu o odvolání žalovaného.

Důvody.

Nelze souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že věc patří na pořad řízení nesporného, neboť vypovídající strana nedomáhá se soudního svolení k výpovědi ve smyslu §u 4 zákona o ochraně nájemníků ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb.z. a n., zde v úvahu přicházejícího, nýbrž dala odpůrci soudně výpověď. Prvý soud, přijav a doručiv tuto výpověď, právem jednal o námitkách, zavčas podaných podle §u 571 c. ř. s. v řízení sporném a rozhodl podle §u 572 c. ř. s. o účinnosti výpovědi správně rozsudkem. Ani řízení ani rozsudek prvního soudu nejsou tedy zmatečnými ve smyslu §u 477 čís. 6 c. ř. s., a bylo proto žalobcovu rekursu vyhověno a rozhodnuto, jak se stalo. Setrvá-li odvolací soud na svém právním názoru, že právní poměr, o němž jde, podléhá ochraně nájemníků, nezbude mu, než, by vyřkl rozsudkem, že výpověď pro nedostatek věcného a právního podkladu se zrušuje (sb. n. s. 3437).

Čís. 6466.

Odmítl-li procesní soud první stolice sám od sebe žalobu pro nepřipustnost pořadu práva a rekursní soud právoplatně uznal přípustnost pořadu práva, jest jeho právním názorem první soud vázán a nemůže z téhož důvodu žalobu znovu odmítnouti, třeba nyní k námitce žalovaného, jenž k opodstatnění její neuvedl nových skutečností.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1926, R I 854/26.)

Žalobce (řezník) domáhal se na žalované obci jako vlastníci veřejných jatek vrácení zvýšeného jatečného penízem převyšujícím hranici pro věci nepatrné. Podle jeho tvrzení zvýšila obec usnesením obecního zastupitelstva ze dne 4. února 1924 jatečné o 50% a vybírala je od 1. září 1924 od žalobce, ačkoli zvýšení nebylo podle §u 35 živn. ř. zemskou politickou správou schváleno. Procesní soud první stolice odmítl žalobu a limine usnesením ze dne 21. února 1926 pro nepřipustnost pořadu práva. Na rekurs žalobce změnil rekursní soud usnesením ze dne 17. března 1926 usnesení prvního soudu a nařídil mu, by, nehledě k odmítacímu důvodu, po zákonu dále jednal. Z odůvodnění vyplývalo, že rekursní soud pokládal žalobní nárok za nárok soukromoprávní, protože jde o kondikci po rozumu §u 1431 obč. zák., jejímž předmětem je vrácení úplaty, která byla plněna v mylně předpokládaném závazku, a že také pokládá obecní jatky za soukromý podnik obce a jatečné za soukromoprávní úplatu. V důsledku tohoto rozhodnutí nařídil

procesní soud rok k ústnímu jednání a doručil žalované obci nejen žalobu, nýbrž také rozhodnutí rekursního soudu o přípustnosti pořadu práva. Žalovaná obec do tohoto rozhodnutí rekursu nepodala, načež první soud projednával ve věci hlavní. Teprve při druhém ústním jednání učinila žalovaná obec námitku nepřípustnosti pořadu práva bez bližšího odůvodnění, ale zřejmě zase z toho důvodu, že jatečné má ráz dávky veřejnoprávní. Této námitce procesní soud první stolice usnesením ze dne 10. června 1926 vyhověl a žalobu opět odmítl. Na rekurs žalobce změnil rekursní soud toto usnesení a zavrhl námitku nepřípustnosti pořadu práva, poukázav v podstatě jen na důvody svého prvního rozhodnutí. Z podnětu dovolacího rekursu žalované obce zrušil Nejvyšší soud napadené usnesení i usnesení soudu první stolice ze dne 10. června 1926 a vrátil věc soudu první stolice, by ve smyslu usnesení rekursního soudu ze dne 17. března 1926 jednal a rozhodl ve hlavní věci.

Důvody:

Z děje rozepře jest zjevné, že otázka přípustnosti pořadu práva byla v tomto případě již prvním rozhodnutím rekursního soudu kladně a pravoplatně rozřešena, že procesní soud byl tímto rozhodnutím rekursního soudu vázán — jak bude ještě dále doličeno — a že tudíž nebyl oprávněn rozhodovati o námitce nepřípustnosti pořadu práva znova. Podle §u 42 j. n. musí soud v každém období řízení dbáti toho, zda jest pořad práva přípustným a, shledá-li jeho nepřípustnost, musí ihned vysloviti svou nepřislušnost i zmatečnost předcházejícího řízení. To platí i pro soudy opravné. Byla-li však tato otázka již vyřešena formálně pravoplatným usnesením ve smyslu kladném, aťsi v první stolici nebo ve vyšší stolici, jest tímto rozhodnutím v téže věci vázán nejen soud první stolice, nýbrž jsou jím vázány i soudy vyšší a nelze již podle §u 42 třetí odstavce j. n. vysloviti zmatečnost, protože takovému výroku — jak zákon praví — překáží vzhledem k důvodu zmatečnosti závazné, t. j. pravoplatné soudní rozhodnutí. Nezáleží na tom, zda ono závazné rozhodnutí o přípustnosti pořadu práva učiněno bylo na námitku strany, či proto, že se soudy touto otázkou z moci úřadu zabývaly, nýbrž jen na tom záleží, zda se nižší soudy otázkou přípustnosti pořadu práva zabývaly a o ní usnesením kladně a pravoplatně rozhodly, dále zda jde o týž důvod domnělé nepřípustnosti pořadu práva a zda jde o tutéž věc. Že v tomto případě šlo o týž důvod, je z obou usnesení prvního i druhého soudu zjevné. Že pravoplatné rozhodnutí nižších soudů v otázce přípustnosti pořadu práva váže i nejvyšší soud, vyslovil tento v zevrubně odůvodněném plenárním usnesení ze dne 29. dubna 1924, čís. pres. 1582/1923 (čís. 3775 sb. n. s.), jehož právní věta zní, že nejvyššímu soudu, k němuž se věc dostala přípustným opravným prostředkem, nelze se zabývati otázkou přípustnosti pořadu práva, byla-li tato otázka kladně již rozřešena pravoplatným usnesením nižších soudů. Vždyť pravoplatné rozhodnutí tvoří právo mezi stranami a jest pevným podkladem právní bezpečnosti. První soud nepokládal se za vázán právním názorem rekursního soudu, protože prý rekursní soud nevyhradil

svému rozhodnutí právní moc, dále proto, že prý žalovaná obec neměla proti rozhodnutí rekursního soudu opravného prostředku a bylo jí tedy volno učiniti námitku nepřípustnosti pořadu práva, o níž bylo rozhodovati po ústním jednání, a konečně proto, že prý, kdyby procesní soud byl námitku zavrhl, bylo jisto, že by rekursní soud toto usnesení potvrdil a že by tak byl straně další opravný prostředek odňat. Tato obava ovšem není zákonným důvodem pro vyhovění námitce, ale i jinak nelze procesnímu soudu přisvědčiti. I kdyby byl rekursní soud opravdu usnesení prvního soudu zrušil a to bez výhrady právní moci, nebránilo to přípustnosti rekursu stížené strany a nepřicházel tu v úvahu § 527 druhý odstavec c. ř. s., protože rekursní soud nenařídil prvnímu soudu, by po výslechu stran nebo po ústním jednání o téže otázce, t. j. o otázce přípustnosti pořadu práva znova rozhodl, nýbrž rozhodl si tuto otázku již sám kladně a nařídil prvnímu soudu toliko, by, nehledě k odmítacímu důvodu, po zákonu dále jednal, t. j. ve věci hlavní jednal. Ale rekursní soud usnesení prvního soudu nezrušil, nýbrž změnil, takže již podle znění rozhodnutí rekursního soudu nemohl přijíti v úvahu předpis § 527 druhý odstavec c. ř. s. Nelze o tom pochybovati, že nižší soud jest vázán právním názorem rekursního soudu, třebaže tato vázanost v řízení rekursním (v části čtvrté oddílu třetím civilního řádu soudního) není výslovně předepsána, jako jest tomu v §u 499 druhý odstavec c. ř. s. v řízení odvolacím a v §u 511 první odstavec c. ř. s. v řízení dovolacím. Zmíněné předpisy platí však obdobně i pro řízení rekursní, neboť zásada vázanosti nižšího soudu právním názorem vyššího soudu — ovšem jen v téže věci (§ 12 obč. zák.) — platí pro řízení opravné vůbec, tedy i pro řízení rekursní, protože jinak nebylo by si lze domysleti, proč by na př. první soud byl vázán, kdyby byl o otázce přípustnosti pořadu práva rozhodl odvolací soud v řízení odvolacím a proč by již nebyl vázán, kdyby o téže otázce rozhodoval soud rekursní. Jde to také na jevo z předpisu §u 527 odstavec první i druhý c. ř. s., který by jinak neměl smyslu, kdyby první soud nebyl právním názorem rekursního soudu vázán a mohl zase rozhodnouti podle svého právního názoru. Netřeba tu řešiti otázku, co by bylo právem, kdyby byla žalovaná opřela svou námitku nepřípustnosti pořadu práva o nové skutečnosti, k jichž přednesení neměla dříve příležitosti, nebo kdyby při ústním jednání o námitce nepřípustnosti pořadu práva byly na jevo vyšly nové okolnosti, které při dřívějším rozhodnutí této otázky nebyly v úvahu vzaty, kdyby tedy podklad pro rozhodnutí se změnil; neboť v tomto případě nic takového se nestalo, žalovaný své námitky blíže neodůvodnil a podklad pro rozhodnutí zůstal týž, jako byl dříve, takže táž otázka, právoplatně již rozhodnutá, byla na témž podkladě rozhodována opět. Ježto tedy první soud, místo aby byl námitku nepřípustnosti pořadu práva, opřenou o důvod již právoplatně neuznaný jako nepřípustnou odmítl, v témže sporu o této otázce znova rozhodoval a, neřídě se právním názorem rekursního soudu, znova žalobu odmítl, porušil tím předpis § 42 třetí odstavec j. n., který je rázu donucovacího a jehož jest dbáti z moci úřadu, takže i nejvyšší soud musil k tomuto porušení zákona hleděti, jakmile o něm zvěděl z podnětu

přípustného opravného prostředku a musil tudíž rozhodnutí prvního soudu zrušiti jako nicotné právě tak, jako rozhodnutí druhého soudu, který nicotné usnesení procesního soudu věcně přezkoumával a věcně vyřídil.

Čís. 6467.

Prodávatel jest práv ze zničení zásilky za dopravy drahou ohněm vzniklým jiskřením, přikryl-li vůz naložený starým papírem plachtou z polopapírového tkaniva.

Dopravní řád železniční.

Opatření vozu plachtou není balením zboží ve smyslu Šu 62 žel. dopr. ř., nýbrž patří k naložení zboží.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1926, Rv I 331/26.)

Žaloba, již domáhal se prodávatel na kupiteli zaplacení kupní ceny za papír, jenž za dopravy shořel, byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Mezi stranami není sporu o tom, že rozhodnutí o žalobním nároku závisí výhradně na rozřešení otázky, zda následky požáru, jímž byl prodáván papír za železniční přepravy zničen, postihují žalobce či žalovaného. Žalobce napadá rozsudek odvolacího soudu, rozhodnuvší v jeho neprospěch, jenom podle Šu 503 č. 4 c. ř. s. důvodem nesprávného právního posouzení, snaže se dovoditi, že nelze ve vadném zabezpečení nákladu před jiskřením lokomotivy spatřovati porušení povinné pečlivosti řádného obchodníka podle čl. 344 obch. zák., když dráha přijala zásilku bez námitek ku přepravě, nedávši si podle Šu 62 žel. dopr. ř. potvrditi na nákladním listu vadnost balení, tak že za škodu vzniklou nedostatečným obalem ručí dráha sama, a že jest na žalovaném, nikoliv na žalobci, by se s dráhou vypořádal, poněvadž žalovaný vstoupil přijetím zásilky do nákladní smlouvy a jenom on sám může proti dráze uplatniti nárok na náhradu škody. Dovolání nelze dáti v žádném směru za pravdu. Pokud poukazuje na rozpory mezi skutkovým zjištěním odvolacího soudu o nedostatečnosti plachty, použité ku přikrytí vozu, a jednotlivými svědeckými výpověďmi, nelze se jeho vývody zabývati, poněvadž vybočují z rámce jedině uplatněného dovolacího důvodu nesprávného právního posouzení a brojí nepřípustným způsobem proti zhodnocení důkazů odvolacím soudem, jenž musil svá skutková zjištění založiti na výsledcích celého jednání a všech provedených důkazů, nikoliv jen na svědeckých výpovědích, které vyzněly ve prospěch žalobcův. Pokud se žalobce dovolává jednotlivých předpisů železničního dopravního řádu o skutečnosti, že dráha přijala jím naložený a plachtou přikrytý vůz ku přepravě bez jakékoliv výhrady, dlužno mu odpověděti, že pro právní poměr mezi žalobcem a žalovaným neplatí předpisy železničního dopravního řádu o nákladní smlouvě, nýbrž ustanovení obchodního zákonníka o smlouvě